

IMMANUEL MIFSUD s-a născut în 1967, în orașul Paola din Malta. De la șaisprezece ani, când și-a făcut debutul în literatură, a publicat volume de proză și poezie, iar textele sale au fost incluse în numeroase volume colective și antologii și este considerat liderul de generație al scriitorilor maltezi de azi. În 2002 a câștigat National Book Award pentru volumul *Sara Sue Sammut's Strange Stories*. În 2005, când era deja cunoscut ca regizor de teatru, i-a apărut volumul de proză scurtă *Chimie*, care a fost retras imediat din librării și după aceea publicat la o altă editură, autorul fiind acuzat de pornografie de presa de stânga și de cea conservatoare de limbă engleză. A semnat și cărți pentru copii, iar poeziile lui figurează în antologii importante. Predă literatură și teorie literară la Universitatea din Malta. *Necunoscuta din Berlinul de Est* este cel mai recent volum de proză pe care l-a semnat.

Immanuel
MIFSUD

Necunoscuta din Berlinul de Est

Traducere din limba engleză
IOANA VĂCĂRESCU

NEMIRA

**Volum apărut cu sprijinul
Project Support Grant, Malta Art Funds – Arts Council Malta**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MIFSUD, IMMANUEL

Necunoscuta din Berlinul de Est / Immanuel Mifsud; trad. din lb. engleză:
Ioana Văcărescu. – București: Nemira Publishing House, 2019
ISBN 978-606-43-0433-9

I. Văcărescu, Ioana (trad.)

821.111

Immanuel Mifsud
JUTTA HEIM

Copyright © Immanuel Mifsud

First published in Malta with the title *Jutta Heim* by Klabb Kotba Maltin.

The present edition is translated from the English edition signed by Albert Gatt.

© Nemira, 2019

Redactor: Monica ANDRONESCU

Tehnoredactor: Magda BITAY

Lector: Ecaterina DERZSI

Tiparul este executat de tipografia DELTA PRINT

Orice reproducere, totală sau parțială,
a acestei lucrări, închirierea acestei cărți
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-0433-9

*Popor al Tebei, compatrioți tebanil Priviți acum spre
acest om, spre-acest Oedip ce a Sfinxului ghicitoare a
dezlegat-o; omul ce-n a sa mână ținut-a o putere mai pre-
sus ca orișicare alta. Măreția de mulți i-a fost pizmuită!
Dar iată-l covârșit de-o înfricoșare ce-l împresoară ca
marea-nvolburată. Priviți, deci, cu luare-aminte și,
până-n cea din urmă clipă, nu socotiți pe nimeni fericit –
pe nimeni, până ce omul nu pășește pragul vieții, eliberat
din al durerii jug.¹*

Final de act. Un scurt răgaz de liniște. Apoi se dez-
lănțuie ropotele de aplauze, devenind și mai asurzitoare
când își face apariția Regele, merge spre centrul scenei
și, mână în mână cu Iocasta, se apropie de reflectoare cu
figura scaldată în sudoare, cu ochii strălucitori atunci
când se uită de jur împrejur. Iocasta îi dă drumul la
mână și face câțiva pași în spate – aplauzele devin și mai
puternice, și mai frenetice. Acolo, în mijlocul scenei, cu
tâmpile sclipind sub picăturile de sudoare, Regele atot-
puternic ce decăzuse cumplit cu doar câteva clipe

¹ Fragment din tragedia *Oedip rege* de Sofocle (n. tr.).

Libris

Înainte, iar acum era privit cu admirație de toți din jur, face o plecăciune recunoscătoare, apoi se întoarce și iese iar din scenă.

Se trezește tresărind și își dă seama că a lăsat lumina aprinsă, iar micul ceas de pe noptieră îl îndeamnă să se ridice și să ia un taxi până la aeroport. Apoi se aude târâitul telefonului de la capul patului.

– E ora cinci, domnule.

A privit de la fereastră cum bărbatul înarmat cu semnalizatoare portocalii îndruma pilotul către locul în care trebuia să se oprească avionul. În sala de așteptare erau doar câțiva oameni, răsfirați prin încăpere. A durat o veșnicie până s-a adus scara la ușa avionului. Între timp, Erik Xerri și-a desfăcut centura de siguranță, a luat o geantă mică din compartimentul pentru bagaje, și-a strâns geaca și a tras adânc aer în piept. Se întorsese pe Stâncă. Nu era nimic de făcut: fiecare nou început cunoaște, în cele din urmă, și un sfârșit. Câțiva turiști se întrebă sau îi întrebă pe cei din jur de ce durează atât să fie deschise ușile ca să iasă pasagerii, însă nu știe niciunul. Erik Xerri se așază din nou și se uită pe geam, încercând să-și dea seama dacă poate vedea până în zona de așteptare, dacă le vede acolo, gata să-l întâmpine. Zărește niște oameni, însă pe ele nu. Observă și că steagurile încep dintr-odată să fluture agitate; azi nu sunt murdare, iar culorile nu par prea estompate. Scara pentru avion sosește în cele din urmă, iar pasagerii se încolonează pentru coborâre. Când ajunge la ușă, bărbatul e întâmpinat de o adiere caldă. Turiștii deja își scot jachetele în vreme ce se îndreaptă agale spre terminal.

Soldați însoțiți de câini agitați, cu limbile atârând pe-afară.

Pașaportul are culoarea ierbii din Volkspark, din Berlin. Ștampila e trântită pe o pagină, la întâmplare, marcând reîntrirea lui în țară: 30 Mar 1980.

– Așa. Cât ați cheltuit?

Ce să-i răspundă ofițerului vamal cu expresia aspră și mustața bine creionată?

– Ce era să cumpăr de-acolo? N-am cheltuit nimic.

– Deci ce-ați cumpărat?

– Nimic.

– Nimic?

– Absolut nimic.

– Suveniruri?

– Cred că glumiți! Suveniruri?!

Lângă el se află un bărbat chel, căruia parcă i se face tot mai cald sub gulerul de la cămașă, în vreme ce ofițerul vamal îi scotocește prin valiză. Din mânecile hainelor bine împăturite cad câteva ciocolate.

– N-ați cumpărat nici ciocolată?

– De ce-aș fi cumpărat așa ceva?

– Nu vă place?

– Ce să-mi placă?

– Și suvenirurile?

– N-am. V-am zis deja că n-am luat suveniruri, nu?

– Atunci, deschideți puțin geanta, să vedem și noi.

Își saltă cu greu pe masă valiza plină cu haine purtate și o deschide, văzând cu coada ochiului că vameșul de pe partea cealaltă îi poruncește unei femei înalte să-și dea la o parte lenjeria intimă murdară așezată peste lucrurile din valiză, ca să vadă ce este sub ea.

– Åsta nu-i un suvenir?

Resp. – E un ursuleț de pluș pentru fetița mea, nu e suvenir.

– Ursuleț de pluș?

– Un ursuleț de pluș pentru fiica mea. Ceva cu care să se joace, știți?

– Deci ați cumpărat ceva, totuși.

– Am cumpărat un ursuleț pentru fiica mea.

– Ați luat ceva și pentru soție?

– O carte.

– O carte? Înseamnă că doamnei îi place să citească?

– Vreți să vă uitați?

Christa Wolf, *Kindheitmuster*¹.

– E nemțoaică?

– Cine? Christa Wolf?

– Soția dumneavoastră.

Chelul începe să urle. Soțul femeii înalte îi strecoară discret o bancnotă ofițerului vamal, care îi spune doamnei că poate să-nchidă valiza. Între timp, soția chelului scormonește prin poșetă și scoate portofelul.

Bine ați venit în Malta!

Xerri se uită la ofițerul din fața lui și-și aduce aminte de tipul în costum cenușiu. Tipul în costum cenușiu era destul de înalt și stătea drept de spate.

O vede pe turistă care stătuse pe scaunul alăturat în avion – trece pe lângă el cu o geantă mică, îl zărește și-i face cu mâna. În avion îl întrebuse unde i-ar fi sugerat să meargă cât se afla acolo în concediu, mai ales seara. Nu

¹ Romanul autoarei germane Christa Wolf, *Model de copilărie*, publicat inițial în 1976 (n. red.).

era cine știe ce frumoasă și, oricum, gândurile lui Xerri se îndreptau spre bărbatul în costum cenușiu, care îl privise cu atâta atenție la Café Mokaba. Turista îl întrebuse dacă locuiește în Valletta, cu ce se ocupă, dacă e căsătorit, dacă are copii. Apoi tăcuse, când îl văzuse scoțând un volum cu piesele lui Ibsen și apucându-se de citit. Tipul în costum cenușiu. De dimineață se așezase la aceeași masă la care stătuse și cu o seară înainte – în seara în care el o văzuse pe Jutta Heim prima dată. Tipul în costum cenușiu avea o ceașcă de cafea și un sendviș ori vreun pateu, ceva. Sosise la scurtă vreme după el, se așezase la două mese distanță, comandase ceva și apoi începuse să-l fixeze cu privirea. Nu-l observase din prima, fiindcă se uitase întâi să vadă unde e Jutta și apoi, când în cele din urmă o zărise, îi zâmbise, însă ea-și îndepărtase imediat privirea. Nu înțelegea de ce. Cu doar câteva ore înainte fuseseră în pat împreună, la etajul opt al unei clădiri cenușii din Berlinul de Est. Cu câteva ore înainte, îi privise părul blond, lung și mătăsos.

– Bine, atunci.

Erik Xerri își închide valiza.

– Să nu vă uitați ursulețul de pluș!

În timp ce se îndepărtează, observă că bărbatul chel încă mai calcă în picioare micul munte de ciocolată, înjurând de zor guvernul, în vreme ce vameșul și un polițist îl privesc cu răceală, iar pe obrazii soției lui lacrimile curg șiroaie; mâna femeii tremură pe portofelul deschis. Se uită apoi la soldat și la câinele lui, care stă tot cu limba pe-afară. Într-un sfârșit, ajunge la ușa dincolo de care se află libertatea. Își vede fetița, cu fețișoara strălucind de bucurie, repezindu-se spre el cu un strigăt de încântare.

Stând în Café Mokaba, se uită afară și parcă simte în propria ființă pustietatea pieței.

Este deja martie, însă e tot vreme de iarnă. Polițiști în uniforme verzi patrulează dintr-o parte în alta a pieței, oprindu-se în fața fântânii de prost-gust, unde doi oameni citesc ceva, privind în depărtare și fumând țigară după țigară. Din când în când, din Centrum Warenhaus ies câteva femei cu sacoșe goale, iar polițiștii le studiază cu atenție, însă în cele din urmă își pierd orice urmă de interes și-și continuă patrularea. Alexanderplatz. Erik Xerri scoate portofelul, vrând să verifice câți bani mai are, și-și dă seama că poate cumpăra mult mai mult decât ce-i oferă meniul. Femeia tânără, cu părul blond, se apropie și-l întreabă ce dorește. Un suc de portocale și un pahar cu apă. Ochii ei sunt ca două statui părăsite într-un spațiu deschis, vast, au aceeași expresie pe care a văzut-o în metrou, înainte de a ieși la suprafață și de a ajunge în piață, unde a fost întâmpinat de frigul înțepător, de spațiul larg, de cenușiul ce domnea pretutindeni.

La Checkpoint Charlie¹ văzuse aceeași expresie în ochii soldaților care îi analizaseră pașaportul – și acolo cerul fusese plumburiu, iar tăcerea, stranie.

– La cât ieși din tură?

Ochii aceia stranii continuă să privească în față chiar și atunci când el le zâmbeste.

– Te conduc eu până acasă, dacă vrei.

¹ Nume dat de forțele aliate celui mai cunoscut punct de trecere de pe întinderea Zidului Berlinului, devenit simbol al confruntării dintre Statele Unite ale Americii și URSS în timpul Războiului Rece (n. tr.).

– Cine-a zis că stau singură?

– Dacă nu, poți să vii la mine, la hotel. E chiar aici, aproape, la câțiva pași. Dar cred c-ar fi mai bine la tine acasă, ar fi mai puțini care să caște gura, nu?

– La șapte.

– Atunci, la șapte sunt aici.